Livskraftscentralen

Beredning och utarbetande av verksamhetsområdet

Förslaget till verksamhetsområde utarbetas vanligtvis av vattentjänstverket. Om vattentjänstverket inte lämnar något förslag kan kommunen också utarbeta förslaget.

En omsorgsfull beredning av verksamhetsområdet förutsätter aktiv kontakt och samverkan mellan vattentjänstverket och kommunen. I det inledande skedet är det också nödvändigt att komma överens om ansvarsfördelningen för utredning, sammanställning och utarbetande av uppgifter.

- Om kommunen inte har vidtagit åtgärder för att fastställa ett verksamhetsområde kan livskraftscentralen uppmana eller förelägga kommunen att fullgöra sin skyldighet. Ett ärende som gäller verksamhetsområde kan också anhängiggöras genom ett initiativ från kommunens hälsoskydds- eller miljöskyddsmyndighet eller från någon annan part som berörs av ärendet.
- Om fastigheternas anslutning till vattentjänstverkets vattenledning eller avloppsnät inom ett område där kommunen har en skyldighet att ordna vattentjänster är nödvändig på grund av befintlig eller planerad samhällsutveckling, ska området fastställas som verksamhetsområde. Det är kommunens uppgift att besluta till vilket vattentjänstverks verksamhetsområde det aktuella området ska anslutas.
- I början av processen för fastställande av verksamhetsområde är det lämpligt att vattentjänstverket och kommunen sammanträder för att komma överens om insamling och användning av uppgifter samt om utarbetandet av nödvändiga bakgrundsutredningar. Utöver kommunens tekniska sektor är det ändamålsenligt att även involvera planläggningen samt representanter för kommunens hälsoskydd, miljöskydd och byggnadstillsyn.
- Enligt förvaltningslagen ska myndigheten se till att ett ärende utreds tillräckligt och på ett ändamålsenligt sätt genom att införskaffa de uppgifter och utredningar som behövs för att avgöra ärendet. Bakgrundsutredningarna utgör ett viktigt underlag vid beredningen av beslutet.
- Med hjälp av bakgrundsutredningarna motiveras varför vissa områden ingår i verksamhetsområdet eller har lämnats utanför avgränsningen. Omfattande utgångsuppgifter och bakgrundsutredningar bidrar till en smidig handläggning utan onödiga dröjsmål, god förvaltning och rättssäkerhet för de berörda parterna.

Bakgrundsutredningar

Innan avgränsningar av verksamhetsområden utarbetas ska olika bakgrundsutredningar genomföras. Genom dessa utredningar kan behovet av ett verksamhetsområde, dess omfattning samt dess konsekvenser bedömas och motiveras. Följande faktorer bör bland annat utredas:

- befintlig och planerad samhällsutveckling
- miljömässigt känsliga områden, till exempel strandområden och grundvattenområden
- hälsoskyddsmässiga skäl, till exempel områden där kvaliteten (t.ex. arsenik, radon, fluorid eller klorid) eller mängden av hushållsvatten från fastighetsspecifika vattenkällor kan vara otillräcklig
- antalet fastigheter och deras användningsändamål inom olika områden
- nuläget för fastigheternas vattentjänster (t.ex. befintliga avloppssystem och när de byggdes, samt en bedömning av systemens användbarhet)
- kostnadsuppskattningar för utbyggnad av ledningsnät samt en bedömning av skäligheten i framtida avgifter jämfört med kostnaderna för fastighetsspecifika lösningar
- vattentjänstverkets förmåga att tillhandahålla vattentjänster och uppfylla kraven i lagen om vattentjänster
- att vattentjänstverket är organiserat på ett ändamålsenligt sätt.

Nödvändigt bakgrundsmaterial finns bland annat på Finlands miljöcentrals webbplats och i miljöförvaltningens informationssystem: Miljöinformation

- I informationstjänsten Liiteri finns bland annat avgränsningar av grundvattenområden, tätorter, fastighetsgränser, byggnader och strandområden.

Innehållet i en välmotiverad framställning

Karta:

- nuvarande och föreslagen avgränsning av verksamhetsområdet,
- områden som ska omfattas av vattenledningsnätet och avloppsnätet samt områden som föreslås utgå ur verksamhetsområdet,
- en målsatt tidsplan för utbyggnaden av näten,
- YKR-tätorter, detaljplaneområden samt strand- och grundvattenområden,
- verksamhetsområden för andra vattentjänstverk inom kommunen,
- kommungränser,
- vid behov även övriga YKR-områdesindelningar (byar och småbyar), fastighetsgränser och byggnader.

Textdel:

- uppgifter om det vattentjänstverk för vilket verksamhetsområdet föreslås fastställas,
- motiveringar för den föreslagna avgränsningen med avseende på tätorter, detaljplaneområden och grundvattenområden. En områdesvisbedömning av behovet av vattentjänster,
    - genomförda bakgrundsutredningar, nuvarande markanvändning och planerad markanvändning, befolkningsutveckling samt befolkningsprognoser, samt antalet fastigheter och deras användningsändamål,
- en bedömning av vattentjänstverkets förmåga att tillhandahålla vattentjänster (tekniska och ekonomiska förutsättningar),
- en bedömning av att avgifterna är skäliga och jämlika,
- uppgifter om handläggningens tidsplan, informationen samt genomförandet av höranden

Vid fastställandet av verksamhetsområdet ska följande omständigheter beaktas och nedanstående goda praxis följas:

- Kommunen ska säkerställa att alla områden där fastigheternas anslutning till vattentjänstverkets vattenledning eller avloppsnät är nödvändig på grund av befintlig eller planerad samhällsutveckling har fastställts som verksamhetsområde för något vattentjänstverk. Därför är det god praxis att fastställa verksamhetsområden för samtliga aktörer som verkar inom kommunen samtidigt.
- Ett verksamhetsområde får endast fastställas för en aktör som har förutsättningar att sköta vattentjänsterna på ett ekonomiskt hållbart och ändamålsenligt sätt. Vid bedömningen av vattentjänstverkets förmåga bör verkets plan för tillgångsförvaltning utnyttjas.
- En grundläggande förutsättning för att ett verksamhetsområde ska kunna godkännas är att de avgifter som tas ut för att täcka kostnaderna för vattentjänsterna är skäliga och jämlika. Avgifternas skälighet bedöms i förhållande till kostnaderna för fastighetsspecifika lösningar för vattentjänster. Avgifterna för vattentjänster ska kunna variera mellan olika områden om detta behövs för att kostnaderna ska fördelas korrekt eller för att förorenaren betalar-principen ska iakttas.
- Det är rekommenderat att kartunderlaget för verksamhetsområdet redan från början utarbetas i geodataformat. Då blir materialet lättare att granska och kartan förblir tydlig. Det slutliga kartmaterialet ska lämnas till Finlands miljöcentral i geodataformat.
- Redan under beredningen av avgränsningen av verksamhetsområdet, och senast innan utlåtanden begärs in, är det bra att kontrollera att avgränsningen har upprättats tekniskt korrekt. Detta kan göras i Finlands miljöcentrals tjänst Taavetti. Systemet meddelar om verksamhetsområdet sträcker sig in på en grannkommuns område eller om avgränsningen överlappar ett annat vattentjänstverks verksamhetsområde.

Förhandling

I samband med beredningen eller utarbetandet av ett förslag till verksamhetsområde kan en förhandling ordnas där innehållet i det kommande förslaget diskuteras. Förhandlingen kan hållas redan i början av beredningsprocessen eller vid ett senare skede före begäran om utlåtanden. Utöver representanter för kommunen och vattentjänstverken är det bra att bjuda in samtliga tillsynsmyndigheter, det vill säga kommunens hälsoskydds- och miljöskyddsmyndigheter samt livskraftscentralen.

Vid förhandlingen behandlas frågor som är kopplade till ordnandet av vattentjänster som, samhällsutvecklingen i området, vattentjänstverkets förmåga att tillhandahålla vattentjänster i den planerade situationen, samt andra konsekvenser av det planerade förslaget till verksamhetsområde.

Det är särskilt motiverat att ordna en förhandsförhandling när det finns behov av att:

- skapa en gemensam helhetsbild av ärendet,
- diskutera de olika parternas motiverade synpunkter,
- gå igenom utmaningar eller konsekvenser som är förknippade med fastställandet av verksamhetsområdet,
- säkerställa att fastigheternas användningsändamål och de lokala förhållandena har beaktats i tillräcklig omfattning,
- försäkra sig om att det föreslagna verksamhetsområdet uppfyller kraven i lagen om vattentjänster och annan relevant lagstiftning.

Det finns inga lagstadgade krav på att ordna en sådan förhandling. Förhandlingen bygger på informationsutbyte mellan berörda parter i ett pågående ärende om verksamhetsområde. Erfarenheterna av förhandlingar har varit positiva. De har främjat samarbetet mellan aktörerna och sänkt tröskeln för kontakt och dialog mellan parterna.